

HANKINTAPOLIITTISEN OHJELMAN SEURANTA JA RAPORTOINTI, VUOSI 2019

Kaupunginhallitukselle tuodaan vuosittain kolmannesvuosiraportin ja tilinpäätöksen yhteydessä raportti, miten hankintapoliittisen ohjelman päämäärät sekä tavoitteet ovat toteutuneet ja miten niitä on edistetty. Hankintapoliittisen ohjelman seurannan ja raportoinnin koordinoimista vastaa kaupungin hankintapalvelut yhdessä palvelualueiden kanssa.

Lisäksi kaupunginhallitukselle on esitetty vuosittain talousarvion yhteydessä hankintojen vuosisuunnitelma, jossa on määritelty tulevat, vuosittaiset kilpailutukset.

Yleiskatsaus vuoteen 2019 hankintojen osalta

Salon kaupungin hankintapalvelujen kautta kilpailutettiin tai valmisteltiin vuonna 2019 yhteensä 67 hankintaa, joista 54 kilpailutettiin sähköisen hankintajärjestelmän eli Clodian kautta. Hankintapalvelujen henkilötyövuosimäärä oli kaksi (2) vuonna 2019. EU-kynnysarvot ylittäviä hankintoja oli yhteensä 9 kpl, kansalliset kynnysarvot ylittäviä 35 kpl ja kansalliset kynnysarvot alittavia eli pienhankintoja 10 kpl. Vuoden 2019 aikana Salon kaupungilla oli yksi hankinta-asia käsiteltävänä markkinaoikeudessa. Hankintojen paikallisuusaste on ollut hyvä. Hankintapalvelujen karkea arvio on, että reilulla 50 %:lla hankinnoista on ollut paikallista vaikuttavuutta. Markkinavuoropuhelujen määrä on lisääntynyt viime vuonna erityisesti.

Yhteishankintayksikköjen osalta Salon kaupunki liittyi kaupunginhallituksen päätöksellä 3.6.2019 § 255 Turun seutuhankintasopimukseen. Tämä tarkoittaa, että kaupungilla on mahdollisuus liittyä mukaan Turun kaupungin seudullisesti kilpailutettaviin hankintoihin. Sopimusta on hyödynnetty lähinnä kirjastopalvelujen osalta, mutta myös muutamassa muussa hankinnassa. Yhteistyö on vielä alussa ja muotoutumassa. KL-Kuntahankinnat Oy ja Hansel Oy yhdistyivät 1.9.2019 alkaen yhdeksi yhtiöksi eli Hansel Oy:ksi. Salon kaupunki on hyödyntänyt Hansel Oy:n kilpailuttamia hankintoja tapauskohtaisesti arvioiduissa ja lähinnä rutiini- ja volyymituotteiden hankinnoissa.

Valtiovarainministeriö asetti syyskuussa 2019 Vaikuttavat julkiset hankinnat -toimenpideohjelman eli Hankinta-Suomen yhdessä Suomen Kuntaliiton kanssa. Toimenpideohjelman ytimessä on Hankinta-Suomi -foorumi, joka on koottu monialaisesti julkisorganisaatioiden strategisesta johdosta. He laativat koko Suomen yhteisen julkisten hankintojen strategian, joka julkaistaan syksyllä 2020. Strategiaa on ollut valmistelemassa noin 40 henkilön valmisteluryhmä, jossa on ollut mukana eri julkisen sektorin toimijoiden hankinta-asiantuntijoita. Salon kaupungin hankintapäällikkö nimettiin kyseiseen valmisteluryhmään ja on osallistunut strategian valmisteluun.

Suunnitelmallisuus ja taloudellisuus

Päämäärä / tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Hankinnat tehdään suunnitelmallisesti ja taloudellisesti	Palvelualueet tunnistavat keskeiset hankinnat ja laativat alkuvuodesta hankintasuunnitelman.	Hankintasuunnitelmat tehty ja toimitettu hankintapalveluille.	Palvelualueiden johtaja ja hankintapalvelut / ohjelmakausi	Hankintasuunnitelmat on tehty tammikuun loppuun mennessä kaikilla palvelualueilla. Suunnitelmien tärkeyttä on painotettu enemmän palvelualueille. Suunnitelmat aikatauluneen on tarkistettu syyskuun alussa 2019.
Hankinta- ja ostoosaamisen lisääminen ja tunnistaminen	Palvelualueen johtaja ja hankintapalvelut lähtevät kehittämään toimintamallia, jossa palvelualueille nimitään hankintavastaavat	Hankintavastaavat nimetty	Apulaiskaupunginjohtaja, kaupunki-kehityspäällikkö / 2016 loppuun mennessä	Hankintavastaavat on nimetty. Ryhmän toiminta ja tehtävämäärittely on käyty läpi syksyllä, mutta työ jatkuu edelleen.
Hankintojen seuranta kehitetään ohjelmien välttämiseksi.	Kehitetään yhteinen toimintamalli sopimusseurantaan	Toimintamalli tehty ja vastuut kuvattu	Hankintapalvelut, johtoryhmä / 2017 loppuun mennessä	Saaga-raportointiohjelmaan on luotu raporttipohja, josta voi tutkia tehtyjä ostoja yritys-kohtaisesti. Sopimusseurannan kehittäminen on aloitettu, mutta se riippuu käytettävistä taloushallinnon ohjelmista.
Volyymihankintojen keskitäminen.	Rutiininomaiset hankinnat keskitetään KL-Kuntahankinnoille tms.	Hankintasopimusten määrä / vuosi	Hankintapäällikkö / ohjelmakausi	Vuoden 2019 aikana kaupunki on sitoutunut kuuteen (6) Hansel Oy:n kilpailuttamaan hankintaan. Salon kaupunki liittyi Turun seutuhankintasopimukseen kesäkuussa. Sen osalta sitoutumisia on tehty viiteen (5) hankintaan.
Hankinnat tehdään suunnitelmallisesti	Hankintakohtaisten ohjeiden laatiminen pitkissä hankintasopimuksissa.	Hankintakohtaisten ohjeiden määrä	Hankintapalvelujen taloussihteeri ja palvelualueet	Vuoden 2019 aikana on hankintakohtaisia ohjeita on tehty 3 kpl (lämmitystapamuutosten, päiväkotikalusteiden ja koulukuvausten hankinta).
Hankintojen kustannustietoisuuden lisääminen	Selvitetään oman työn ja ostopalvelun kustannusten suhde	1-3 selvitystä oman työn ja hankinnan kustannuksista	Hankintapalvelut, taloussuunnittelijat / 2018 loppuun	Varsinaisia erillisiä selvityksiä ei ole tehty, mutta muutamien kilpailutusten suunnittelussa on tehty arvioita oman kustannuksen ja ostopalvelun kustannuksista.

Yritysmönteisyys ja elinvoimaisuus

Päämäärä / tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Markkinavuoropuhelujen lisääminen.	Kaikissa kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa toteutetaan markkinavuoropuhelua jo suunniteltuvaiheessa.	Markkinavuoropuhelujen määrä / kynnysarvot ylittävien hankintojen määrä.	Palvelualueet, hankintapalvelut / vuosittain	Tietopyyntöjä on tehty vuoden 2019 loppuun mennessä kaksi kappaletta: VPL- ja SHL-kuljetusten matkahallintajärjestelmä ja kausivalaistus. Lisäksi markkinavuoropuheluita on tehty vaihtelevalla laajuudella myös muissa hankinnoissa. Markkinavuoropuhelujen määrä on ohjelmakaudella lisääntynyt selvästi.
Markkinavuoropuhelujen lisääminen.	Hankinnoissa, jossa on erityisesti paikallista vaikuttavuutta, pyritään järjestämään info- ja keskustelutilaisuus hankinnan kohteesta.	Info- ja keskustelutilaisuuksien määrä	Palvelualueet, hankintapalvelut / vuosittain	Yleinen infotilaisuus järjestettiin vanhusten tehostetusta palveluasumisesta. Lisäksi on järjestetty kohdennettuja keskustelutilaisuuksia markkinavuoropuheluna.
Säännöllinen vuorovaikutus sekä Salon että alueelliseen yrityskehitykseen.	Kehitetään yhteistyössä Yrityssalon ja yrittäjäjärjestöjen kanssa toimintamalli säännölliselle vuorovaikutukselle ja tiedottamiselle hankintojen osalta.	Toimintamalli kehitetty ja sovittu.	Hankintapäällikkö, Yrityssalo, yrittäjäjärjestöt.	Maaliskuussa järjestettiin Salo hankkii 2019 – tapahtuma, jossa paikalliset yritykset ja julkiset hankkijat tutustuivat toisiinsa. Syksyllä 2019 tapahtumaa ei järjestetty, vaan tapahtuma siirrettiin keväälle 2020. Tiedottamisen malli luotu ja viety hyväksyttäväksi kaupungin ja yrittäjäjärjestöjen palaveriin syksyllä 2016.
Aito mahdollisuus osallistua kilpailutuksiin.	Hankintojen suunnittelu siten, että kaikenkokoiset yritykset voivat osallistua kilpailutuksiin.	Tarjousten määrä keskimäärin / kynnysarvot ylittävät hankinnat	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Saatujen tarjousten määrä/tarjouspyyntö on ollut seuraava: Vuonna 2017 4,7 tarjousta, vuonna 2018 8,5 tarjousta (Huom! Työkonepalvelujen hankinta vaikuttaa tilastoon) ja vuonna 2019 5,13 tarjousta. Määrä on todella hyvä verrattuna koko maan tilanteeseen.
Puitejärjestelyjen lisääminen.	Lisätään puitejärjestelyjä kaupungin hankinnoissa.	Uusien puitejärjestelyjen määrä / vuosi	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Uusia puitejärjestelyjä vuonna 2019 olivat koulukäytösten hankinta, työasemapalvelut, ICT-laiterahoitus, kiinteistöjen lämmitystapamuutokset, sisäilma-asiantuntijapalvelut, siivous- ja pyykinpesukoneet sekä niiden huoltopalvelut, mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut ja VPL- ja SHI-kuljetuspalvelut.
Hankintojen tiedottamisen kehittäminen.	Uusien tiedotuskanavien hakeminen, mm. tiedotteet, internet, sosiaalinen media.	Aktiivinen hankintatieto / -uutisointi, määrä	Hankintapalvelut, viestintäpalvelut, palvelualueet / ohjelmakausi	Kaupungin viestinnän kanssa on tehty yhteistyötä hankintojen tiedottamisen osalta. Meneillään olevista hankinnoista on julkaistu tieto kaupungin nettisivujen lisäksi kaupungin Facebook- ja Twitter- ja LinkedIn -sivuilla.

Innovatiivisuus ja kokeilevuus

Päämäärä / tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Sähköisen hankintaprosessin lisääminen.	Sähköinen hankintajärjestelmä otetaan käyttöön kaikissa hankinnoissa.	Tarjouspyyntöjen määrä sähköisessä hankintajärjestelmässä / % kaikista tarjouspyynnöistä.	Hankintapalvelujen taloussihteeri / vuosittain	Sähköinen hankintajärjestelmä on käytössä lähes kaikissa kaupungin kilpailutetuissa hankinnoissa.
Sähköisen hankintaprosessin lisääminen.	Selvitetään mahdollisuudet ottaa käyttöön sähköinen tuotekatalogihallinta ja pienhankintaportaali kynnysarvot alittavissa hankinnoissa	Selvitys tehty.	Hankintapalvelut / vuoden 2017 loppuun mennessä	Pienhankintaportaaliin on tutustuttu, ja sen mahdollinen käyttöönotto selvitetty. Hankinnalle ei ole kuitenkaan määrärahaa vuodelle 2019. Tuotekatalogihallinnalle ei tällä hetkellä tarvetta, koska taloushallinnon raportointityö on vielä kesken. Asian selvittelyä jatketaan edelleen.
Uusia ratkaisuja ja kokeilevuutta edistävät hankinnat	Lisätään pilotoiteja ja avataan hankintatarpeet yrityksille hankintojen suunnitteluvaiheessa.	Pilottien tai kokeilujen määrä hankinnoissa / vuosi.	Hankintasuunnitteli- ja sekä 1-2 työyksikköä / ohjelmakauden loppuun mennessä	Kiinteistöjen lämmitystapamuutoksia on suunniteltu pilottina suoran sähkölämmityksen kohteisiin ilman kaupungin investointia. Sähköajoneuvojen latausasemien hankinnan selvitystyöt. Vanhusten tehostetun asumispalvelujen kilpailutus dynaamisena järjestelmänä.
Uusien hankintatapojen lisääminen. Tulosperusteinen hankinta	Lisätään uusien kilpailutus- ja hankintamenettelyjen käyttöä, esim. tulosperusteinen hankinta	Uusien menettelyjen määrä / vuosi	Palvelualueet, hankintapalvelut / ohjelmakausi	Dynaamisen hankintajärjestelmän käyttöä (DPS) on lähdetty toteuttamaan vanhusten tehostetun asumispalvelun hankinnan yhteydessä. Uusia DPS-järjestelyjä on valmisteilla ja pohdinnassa.
Yhteistyö ja verkostoituminen / benchmarking	Etsitään uusia hankintatapoja yhteistyössä esim. oppilaitosten, kuntien ja yritysten kanssa.	Yhteistyöprojektit / vuosi	Palvelualueet, hankintasuunnittelija vuoden 2018 loppuun mennessä	Kehitysvammaisten asumispalvelujen hankinta toteutettiin yhteistyössä Kaarinan, Raision ja Paimion kanssa. Yhteistyötä oppilaitosten kanssa on selvitetty, mutta mitään projektia ei ole vielä aloitettu.
Digitalisaation (esim. älykkään teknologian) edistäminen hankinnoilla	Etsitään uusia ratkaisuja hankintoihin digitalisaation avulla.	Uusien ratkaisujen määrä / ohjelmakausi	Palvelualueet, elinkeinokehitys / ohjelmakauden loppuun	Älykkään teknologian hankintoja on valmisteilla mm. innovatiivisen hankinnan osalta. Salon kaupunki sai rahoitusta Business Finland Oy:ltä Innovatiiviset liikenne- ja palveluratkaisut –hankkeelle, jossa juniorien ja seniorien elämänlaatua pyritään parantamaan innovatiivisilla, älykkäillä ja turvallisilla liikenne- ja palveluratkaisulla. Mobiilimaksaminen on laajennettu edelleen ateriapalvelujen osalta muutamassa kohteessa.

Vastuullisuus

Päämäärä / tavoite	Toimenpide	Mittari	Vastuutaho ja aikataulu	Toimenpiteet
Salon kaupungin hankinnat tukee sosiaalista vastuuta	Palvelu- ja urakkahankinnoissa selvitetään suunniteluvaiheessa sosiaalisten kriteerien käyttö	Sosiaalisten kriteerien käyttö / tarjouspyyntöjen määrä	Hyvinvointipalvelut, kaupunkikehityspalvelut / ohjelma-kausi	Sosiaalisten hankintojen ohjeistus on päivitetty ajan tasalle. Vuoden 2019 hankinnoissa työllistämiskriteerejä on käytetty yhdessä hankinnassa.
Resurssiviisaiden hankintojen lisääminen.	Perehdytään resurssivisaaseen toimintatapaan sekä hankintoihin ja tehdään mahdollisia kokeiluja.	Selvitys resurssiviisaista toimintatavoista ja hankinnoista	Hankintapäällikkö, kaupunkikehityspalvelut / 2018 loppuun	Salon kaupunki on osallistunut aktiivisesti KEINOn (Kestävien ja innovatiivisten julkisten hankintojen verkostomainen osaamiskeskus) ja Valonian toimintaan. Heidän kanssa on kartoitettu myös resurssiviisaita hankintoja. Ollikkalan päiväkodin rakentamisen hankinnassa otettiin huomioon ympäristömerkityt rakennusmateriaalit.
Energiatehokkaiden hankintojen jatkaminen / lisääminen.	Lisätään energiatehokkaita hankintoja etenkin investoinneissa.	Energiatehokkaiden hankintojen määrä / ohjelma-kausi.	Kaupunkikehityspalvelujen kaupungininsinöörit, hankintasuunnittelija	Energiatehokkuuteen liittyviä hankintoja on tehty vuonna 2019 1 kpl. Lisäksi päätettiin liittyä sähköajoneuvojen latausasemien hankintaan, ja asemien suunnittelu on aloitettu. Valmistelu on hidastunut resurssivajauksen vuoksi (energia-asiantuntijan tehtävä). Salon kaupunginhallitus linjasi, että kaupungin sähköenergia hankitaan 100 % hiilineutraalisti.
Hankinnoissa tehostetaan harmaan talouden torjuntaa.	Tilajavastuulain mukaisen velvollisuuksien tarkistaminen sähköisesti.	Vaihtoehdot selvitetty.	Hankintapäällikkö, kaupunkikehityspalvelut / 2016 loppuun mennessä	Tilajavastuu.fi:n tarjoama Valvoja-palvelu on otettu käyttöön. Kaupunki suosittelee yrittäjille Luotettava Kumppani –palvelun käyttöönottoa. Kaupungin oma ohjeistus tilajavastuusta on tehty.
Hankinnoissa tehostetaan harmaan talouden torjuntaa.	Kehitetään yhteinen toimintamalli tilajavastuovelvoitteiden sopimuskäytännön seurantaan.	Toimintamalli kehitetty ja tehty.	Hankintapalvelut ja palvelualueet / 2016 loppuun mennessä.	Tilajavastuu.fi:n tarjoama Valvoja-palvelu on otettu käyttöön. Kaupunki suosittelee yrittäjille Luotettava Kumppani –palvelun käyttöönottoa. Kaupungin oma ohjeistus tilajavastuusta on tehty.
Vastuulliset elintarvikehankinnat	Elintarvikehankintojen minimivaatimukset pyritään laatimaan siten, että hankitaan Suomen lainsäädännön vaatimuksin tuotettuja elintarvikkeita.	Elintarvikehankinnan tarjouspyynnön kriteerit / toteuma ja saadut tarjoukset	Ravitsemispalvelut, hankintapalvelut / vuoden 2017 loppuun mennessä.	Elintarvikehankinta toteutettu tavoitteen mukaan ja Salon esimerkki on saanut paljon julkisuutta. Salon elintarvikehankinta osallistui hyvänä hankintaesimerkkinä EU-laajuiseen EcoProcura –konferenssiin Hollannissa lokakuussa 2018. Elintarvikehankinnassa asetettujen vaatimusten noudattamista seurataan sopimuskaudella sopimustoimittajille tehtävin pistokyselyin. Laadunseuranta varten on luotu kalenteri, jonka mukaan toimittajilta pyydetään selvitystä tarjouspyynnössä mainittuihin vaatimuksiin.